

Právní poradna: Můžu nechat hospodu otevřenou pro odpůrce vládních opatření a co dělat, když do hospody přijde policista ?

- CZ24 News | 13. ledna 2021



ČESKO: Dotaz: *Provozujeme restauraci a rozhodli jsme se zapojit do iniciativy Chciplpes.cz, umístit do provozovny petiční arch a nechat otevřeno pro odpůrce nesmyslných vládních nařízení. Spadá tento postup pod výjimku z krizového opatření?*

Odpověď:

Krizové opatření přijaté [usnesením vlády ze dne 23. prosince 2020 č. 1376](#) a jehož účinnost byla prodloužena prozatím do 22. 1. 2021, zakazuje přítomnost veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb (např. restaurace, hospody a bary), s výjimkou:

- a. **v provozovnách, které neslouží pro veřejnost (např. zaměstnanecké stravování, stravování poskytovatelů zdravotních služeb a sociálních služeb, ve vězeňských zařízeních),**

...

Musíme konstatovat, že **krizové opatření nezakazuje provoz restaurací** (výslovně se počítá s tím, že za určitých podmínek být provozovány mohou). Pokud má restaurace otevřeno, zřejmě tedy krizové opatření neporušuje. Pokud by zde ale byla přítomna veřejnost, mohou být podle všeho hrozbě pokuty za porušení krizového opatření vystaveni zákazníci. Jiná je ale situace, pokud provozovna není otevřena pro veřejnost, ale pouze pro zaměstnanecké stravování, spolkovou činnost nebo jinou skupinu osob.

Pokud je restaurace otevřena pouze pro odpůrce vládních opatření a je takto označena, pak zřejmě k porušení opatření vlády nedochází. Ke zvýšení průkaznosti toho, že se v provozovně

nacházejí pouze odpůrci vládních opatření (a ne veřejnost), může provozovatel vyžadovat, aby zákazníci při vstupu podepsali prohlášení, že s vládními opatřeními nesouhlasí.

Že je takový postup možný a je výrazem ústavně chráněné svobody projevu [judikoval Ústavní soud v nálezu sp. zn. II. ÚS 3212/18](#). S ohledem na toto rozhodnutí si lze představit, že provozovatelé mohou mít vyvěšenu ceduli například s nápisem:

„S platností od 10. 1. 2021 neobsluhujeme zastánce likvidačních opatření naší vlády. Důvodem je obava o ztrátu svobody, občanských práv, podnikání a o budoucnost našich dětí. Služby naší provozovny mohou využít pouze ti kdo podepíší prohlášení, ve kterém vyjádří svůj nesouhlas s kroky vlády, které odporují všem normám, které by měly platit v 21. století.“

Prohlášení, které budou zákazníci podepisovat, může znít např. takto:

„Prohlašuji, že nesouhlasím s kroky vlády v boji s koronavirem, které jsou chaotické a zcela ignorují zdravý rozum. Vláda popírá aktuální statistická data. Její opatření nevychází z žádné seriózní studie, ani se neopírají o žádná relevantní data státních institucí. Přijatá krizová opatření podle mého přesvědčení odporují všem normám, které by měly platit v 21. století.“

Teoreticky by zákazníkům mohla hrozit pokuta za porušení opatření vlády, které omezuje svobodu pohybu před 9. hodinou večerní (aktuálně [usnesení vlády ze dne 23. prosince 2020 č. 1375](#) ve spojení s usnesením ze dne 7. ledna 2021 č. 12). Toto opatření ale zná výjimky, kam lze zejména zařadit **zejm. cesty za účelem nákupu zboží a služeb**.

Opatření tak evidentně umožňují pobývat před 21. hodinou v restauracích, pokud tyto nejsou přístupné veřejnosti, ale jen určité vymezené skupině osob.

Co dělat, když do hospody přijde policista

[Minulý týden jsme se v hospodě Čtyři růže v Brně sami přesvědčili](#), jak špatně na tom jsou policisté, pokud jde o znalosti právní úpravy. Ne že by bylo snadné ze v nesmyslech, které vláda chrlí jak na běžícím pásu, orientovat, ale v takové době, jako je ta současná, kdy jsou neuvěřitelným způsobem pošlapávána lidská práva a svobody, je povinností policie držet se litery zákona ještě víc, než kdy jindy. Proto by mělo být samozřejmou povinností nadřízených, aby poučila svoje lidi, kteří jdou do terénu a vstupují do provozoven, o tom, co přesně smí a co nesmí a hlavně na základě jakých norem tak činí. Bez toho, že by byli policisté svůj zákrok schopni odůvodnit, jde o šikanu ze strany státního aparátu. Provozovatelé si pak mohou na postup policie stěžovat.

Znovu tímto vyzýváme advokáty, aby se už konečně rozhoupali a začali pomáhat lidem, kteří potřebují právní radu. Také se obracíme na soudy, protože víme, že třeba Ústavní soud sleduje naše stránky mimořádně pečlivě, aby rozhodly a daly státní moci jasné mantinely, ve kterých se smí pohybovat.

Policie smí činit jen to, co je jí zákonem umožněno.

Policie jako součást státní moci smí činit jen to, co je jí výslovně dovoleno a všechno ostatní naopak dělat nesmí. To je základní pravidlo, které nesmí být nikdy porušeno, jinak by se jednalo o nezákonný zásah, proti kterému se lze bránit žalobou.

Když k vám do podniku přijde policista, má několik povinností. Upravuje je zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR (pro městskou policii je zvláštní zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii).

Podle § 9 zákona o policii má policista povinnost při plnění úkolů policie dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní. Neexistuje proto, že by na vás byl vulgární, že by zvyšoval hlas, byl drzý nebo jakkoli jinak snižoval důstojnost vaši nebo svoji.

Podle § 11 písm. c) má policista povinnost postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

Podle § 12 odst. 1 je policista povinen při provádění úkonu je policista povinen prokázat svou příslušnost k policii služebním stejnokrojem, služebním průkazem nebo odznakem policie, na kterých musí být zřetelně viditelné identifikační číslo. Zaměstnanec policie je při provádění úkonu povinen prokázat svou příslušnost k policii průkazem zaměstnance policie se zřetelně viditelným identifikačním číslem.

Může policista vstupovat do provozovny?

Podle § 41 zákona o policii je **policista je při plnění úkolu policie oprávněn vstupovat v živnostenské provozovně**, v herně, kasinu a dalších prostorách, kde jsou provozovány hazardní hry, **do prostor, u kterých lze mít důvodně za to, že se v nich zdržují fyzické osoby**, a to i po skončení prodejní nebo provozní doby.

I když se v provozovně nezdržují fyzické osoby, může do ní policista vstoupit, při plnění úkolu policie oprávněn vstupovat, pokud je to mj. nezbytné **z důvodu zajištění veřejného pořádku**.

Každý je povinen umožnit policistovi vstup do provozovny.

Policista musí sdělit, proč do provozovny přišel

Sami jsem to zažili a vídáme to z mnoha videí, která provozovatelé dávají na sociální sítě: policisté jsou naprosto bezradní, pokud jim řeknete, ať vám řeknou, proč do provozovny přišli. Neumí říct většinou nic jiného, než že tam jsou „na udání“, že „je to podle zákona“ nebo že „porušujete vládní opatření“, v tom horším případě řeknou, že porušujete „vládní opatření o rouškách“ (žádné takové neexistuje, je to mimořádné opatření ministerstva zdravotnictví).

Podle § 13 zákona o policii ale musí policista vždy před provedením úkonu poučit osobu dotčenou úkonem o právních **důvodech provedení úkonu**, a jde-li o úkon spojený se zásahem do práv nebo svobod osoby, také o jejích právech a povinnostech. Pokud poučení brání povaha a okolnosti úkonu, poučí nebo zajistí toto poučení ihned, jakmile to okolnosti dovolí.

Podle [komentáře](#) platí: „Policista je povinen sdělit právní důvod úkonu, **zejména ustanovení právního předpisu, na základě něž úkon provádí**. Pokud úkon zasahuje do práv nebo svobod osoby, poučí ji, **jaká má práva, co může požadovat, jaké může využít prostředky ochrany, a naopak co je povinna vykonat či strpět a jaké jsou následky nesplnění těchto povinností**. V situaci, kdy to není možné (např. při nebezpečí z prodlení), provede policista poučení, jakmile překážka pomine.“

K práci policie: Obecně tedy platí, že policista může do provozovny vstupovat. Musí vám ale být schopen sdělit, proč a na základě jakých ustanovení kterých předpisů do provozovny přišel.

[Protože při vpádu policie do provozovny bývají emoce vypjaté na obou stranách, doporučujeme provozním starším, ale pořád použitelný manuál Ligy lidských práv: Jak si počínat při kontaktu s policistou nebo strážníkem.](#) Jsou tam i vzory stížností.

Také je možné využít [právního návodu advokáta Radka Suchého](#). Máme velkou radost ze vzniku [platformy „otevreno.net“](#), která podnikatelům poskytuje právní a ekonomickou pomoc.

Můžete si vy nebo policista natáčet zásah?

Bohužel žijeme v době, kdy se natáčení práce státních orgánů stává nezbytností. Pořizování nahrávek je obecnou praxí. Doporučujeme si přečíst [zajímavý manuál](#).

Nahrávat si vás může i policie. Podle § 62 odst. 1 zákona o policii platí, že policie může, je-li to nezbytné pro plnění jejích úkolů, pořizovat zvukové, obrazové nebo jiné záznamy osob a věcí nacházejících se na místech veřejně přístupných a zvukové, obrazové nebo jiné záznamy o průběhu úkonu.

Může policista ztotožnit zákazníky?

Prokázání totožnosti řeší § 63. Z jeho odst. 2 písm. a) může policista ztotožnit osobu, která je podezřelá ze spáchání trestného činu nebo přestupku.

Doporučujeme zákazníkům, aby se občankou prokázali, nebo poskytli součinnost při ztotožnění, protože podle odst. 3 téhož ustanovení platí, že v případě, kdy odmítnete prokázat svoji totožnost nebo nemůže-li ji prokázat ani po poskytnutí potřebné přiměřené součinnosti a policista nemůže vaši totožnost zjistit provedením úkonu na místě, je oprávněn vás předvést k provedení úkonů směřujících ke zjištění její totožnosti.

K práci policie: Policista podle našeho názoru může zákazníky ztotožnit, ale i zde platí všechny výše uvedené požadavky na jeho práci.

Může být hospoda otevřena?

Podle vládního [krizového opatření č. 1376/2020](#) bodu I. se zakazuje **maloobchodní prodej a prodej a poskytování služeb v provozovnách** s několika výjimkami. Protože ale provozovny stravovacích služeb mají zvláštní úpravu v bodu II., domníváme se, že se na ně obecný zákaz služeb nevztahuje a platí jen úprava podle bodu II. daného opatření. Podle té se zakazuje přítomnost osob v provozovnách stravovacích služeb s výjimkami (níže). Obecné provozování stravovacích služeb je povoleno (prodej přes okýnko).

Komu hrozí pokuty?

Obecně dnes platí, že samotné provozovně (živnostníkovi nebo právnické osobě) nemůže být podle krizového zákona uložena pokuta. To se vláda snaží změnit novelou krizového zákona, kterou ale [Senát odmítl schválit](#), takže budou muset znovu hlasovat poslanci a ukázat nám, jaký že vlastně mají charakter.

Otázkou je, jestli může být pokuta za porušení vládních opatření uložena zákazníkům – fyzickým osobám. Je pravda, že právě na ty se policisté zaměřují. Je jasné, že bez zákazníků je hospodám k ničemu, jsou-li otevřené, proto tento šikanózní postup „dává smysl“. Je ale otázkou, které krizové opatření vlastně zákazníci porušují.

[Podle toho, které nám zakazuje vycházet](#) kromě „povolených důvodů“ (vnímáte, jak absurdně to zní – máte všechno zakázáno, krom toho, co je vám milostivě povoleno), je možné **opustit byt za účelem nákupu služeb**, což jistě jídlo v restauraci je (ostatně do okýnka si jít můžete). Toto opatření tedy zákazníci neporušují. Opatření jim totiž neukládá zkoumat, zda ta a ta provozovna může či nemůže být otevřena a zda do ní zákazník může či nemůže vstoupit, jsou-li dveře otevřeny.

[Pak tu máme opatření, které se týká maloobchodu a služeb.](#) Tím se zakazuje „**přítomnost osob v provozovnách stravovacích služeb**“ s výjimkami. Je otázkou, komu je tato povinnost vlastně uložena. Je to velmi zmatené ustanovení, protože pokud má být povinnost uložena občanům, není to ze znění opatření jednoznačně zřejmé, nicméně lze čekat, že policista bude trvat na tom, že se prostě zakazuje být komukoli v restauraci, a hrozí, že stejně to bude vykládat státní orgán, který bude řešit přestupek.

A co ty zatracené hadry?

Problém může být i s rouškami. Zatímco číšníci, servírky, provozní nebo třeba uklízečky nacházející v podniku, kde pracují, mají výjimku, pokud se nacházejí ve vzdálenosti 2 metrů od jiných osob, zákazníci výjimku nemají. Mohou se tedy dopustit spáchání přestupku porušením mimořádného opatření ministerstva zdravotnictví. Roušky nejsou potřeba jen tehdy, když by provozovatel zajistil podmínky pro obsazení stolů podle čl. II. odst. 1 krizového opatření:

- zákazníci jsou usazeni tak, že mezi nimi je odstup alespoň 1,5 metru, s výjimkou zákazníků sedících u jednoho stolu,
- u jednoho stolu sedí nejvýše 4 zákazníci, s výjimkou členů domácnosti; jedná-li se o dlouhý stůl, lze u něj usadit více zákazníků tak, že mezi skupinami nejvýše 4 zákazníků, s výjimkou členů domácnosti, je rozestup alespoň 2 metry,
- provozovatel nepřipustí ve vnitřních prostorech provozovny více zákazníků, než je ve vnitřních prostorech provozovny míst k sezení pro zákazníky; provozovatel je povinen písemně evidovat celkový aktuální počet míst k sezení pro zákazníky,

Milí provozní, nezapomeňte, že platí i zákaz produkce živé hudby a tance a nesmí být poskytována možnost bezdrátového připojení se na Internet pro veřejnost. To je asi tím, že se koronavirus šíří i online, jinak si to neumíme vysvětlit.

Existují nějaké výjimky z celé té šaškárny?

Ano, to jsme naznačili výše. Samo vládní opatření říká, že se přítomnost osob zakazuje v restauraci s výjimkou provozoven, které neslouží pro veřejnost. Mohou to být třeba závodní jídelny. Opatření ale uvádí výčet provozoven, které neslouží pro veřejnost, jen příkladmo. Proto je samozřejmě možné, aby do tohoto výčtu spadaly i jiné provozovny, než ty, kde se podává sekaná s bramborovou kaší pro dělníky Škodovky. Pro veřejnost například neslouží kluby nebo spolky, které sdružují lidi s určitým politickým názorem – jsou určeny jen členům, nikoli veřejnosti.

Nezapomínejte, že pořád platí, že co zákon nezakazuje, to je občanům dovoleno. Chce-li vláda kluby zakázat, ať tak učiní výslovně. Žádný občan nemůže za to, že vládní opatření píše právníká nemehla, která nikde jinde než na úřadu nechtěli.

Zdroj: <https://stavbeznouze.cz/>